

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Σ.Α.μεΑ.

Αθήνα: 15.02.2021

Αρ. Πρωτ.: 233

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το 80% των νοικοκυριών με άτομα που χρήζουν φροντίδας αδυνατούν να καλύψουν τις ανάγκες διαβίωσής τους

- 9ο ΔΕΛΤΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: «Κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών διαβίωσης, φροντίδας και υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία ή/και χρόνια πάθηση» του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ.
- Το 77% των νοικοκυριών (από 363.884 νοικοκυριά), επωμίζονται πρόσθετες δαπάνες για την κάλυψη των εξειδικευμένων αναγκών διαβίωσης του/ων μέλους/ων που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης.
  - Μόνο των 19% αυτών έχουν τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στις πρόσθετες δαπάνες.
  - Κατά μέσο όρο το πρόσθετο μηνιαίο κόστος διαβίωσης των μελών με αναπηρία 67% και άνω υπολογίστηκε κατά προσέγγιση στα 321 ευρώ.
- Οι ανάγκες σε φροντίδα και υποστήριξη των ατόμων με χρόνια πρόβλημα υγείας ή αναπηρία ή μεγάλη ηλικία στο σπίτι, καλύπτονται από τα 8 στα 10 νοικοκυριά κυρίως από τα ίδια τα μέλη του νοικοκυριού. Μόνο το 16% των νοικοκυριών αναφέρει ως κύριο τρόπο κάλυψης αυτών των αναγκών τη χρήση υπηρεσιών φροντίδας κατ' οίκον με ίδια επιβάρυνση, ενώ μόλις το 6,6% των νοικοκυριών αναφέρουν ότι οι εν λόγω ανάγκες καλύπτονται κυρίως από δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι).
- Οι εκπρόσωποι των νοικοκυριών θεωρούν σε ποσοστό 60%, ότι το μέλος του νοικοκυριού που επωμίζεται τη φροντίδα/υποστήριξη του ατόμου (ή των ατόμων) με αναπηρία/χρόνια πάθηση/ μεγάλη ηλικία, έχει περιορίσει τις συνήθειες καθημερινές δραστηριότητές του, «πολύ» και «πάρα πολύ».
  - Η πλειονότητα των νοικοκυριών δηλώνει σε ποσοστό 65,4% ότι δεν έχει προβεί στις αναγκαίες παρεμβάσεις προσαρμοστικότητας της κατοικίας.

Το 9ο ΔΕΛΤΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: «Κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών διαβίωσης, φροντίδας και υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία ή/και χρόνια πάθηση» του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ., που δημοσιεύεται σήμερα, αποτυπώνει τη δύσκολη πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και οι οικογένειές τους, στο πλαίσιο του ελλειμματικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, το οποίο στην Ελλάδα, περιορίστηκε διαχρονικά σε μια μονοδιάστατη προνοιακή αντίληψη. Απόρροια αυτής της αντίληψης είναι η απουσία δομών και υπηρεσιών που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και να υποστηρίζουν την ανεξάρτητη διαβίωσή τους.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη 16341 • Τ: +30210.9949837 • F: +30210.5238967 • esaea@otenet.gr • www.esamea.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

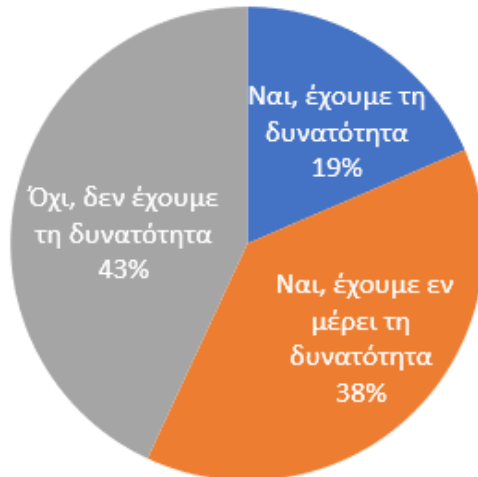

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι για τις περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία που έχουν συστηματικές ανάγκες φροντίδας ή/και υποστήριξης, οι υφιστάμενες εναλλακτικές παραμένουν δύο: η πρώτη είναι η ξεπερασμένη και επιβλαβής λύση της ιδρυματικής φροντίδας, ενώ η δεύτερη είναι η «εγκατάλειψη» των ατόμων στην οικογενειακή φροντίδα, χωρίς δηλαδή στήριξη από την πολιτεία.

Στη δεύτερη αυτή συνθήκη, η ανυπαρξία δομών και υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης στο σπίτι και στην κοινότητα, σε συνδυασμό με το υψηλό πρόσθετο κόστος διαβίωσης (λόγω αναπηρίας/χρόνιας πάθησης) που επωμίζονται τα νοικοκυριά, έχουν ως αποτέλεσμα αφενός την πολλαπλή εξάρτηση των ατόμων με αναπηρία από το οικογενειακό τους περιβάλλον, αφετέρου την οικονομική εξουθένωση της οικογένειας και την πρακτική και ψυχολογική επιβάρυνση των οικογενειακών φροντιστών. Πολλές φορές αυτή η συνθήκη συνιστά τελικά μια «μεταφορά» του ιδρυματικού πλαισίου μέσα στην ίδια την οικογένεια.

Στην πρωτόγνωρη συγκυρία της πανδημίας του Covid-19, ο αναγκαστικός και αναπόφευκτος εγκλεισμός των πολιτών και η βαθιά οικονομική ύφεση που βιώνουμε, διαμορφώνουν μια εκρηκτική ατμόσφαιρά, που επιτάσσει την άμεση ανάληψη δράσης από την πολιτεία, ώστε να διασφαλιστεί ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο και το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία σε ανεξάρτητη διαβίωση.

Γράφημα 2: ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΕΑΝ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ ΤΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΖΕΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (2019)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2019/ Επεξεργασία: Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας-Ε.Σ.Α.μεΑ.

Για την Ε.Σ.Α.μεΑ. βασική προϋπόθεση ενός αποτελεσματικού πλαισίου προστασίας αποτελεί η ρητή αναγνώριση εκ μέρους της πολιτείας του σημαντικού πρόσθετου κόστους διαβίωσης που επωμίζονται τα άτομα με αναπηρία, χρόνια πάθηση και οι οικογένειές τους, το οποίο συνδέεται με την ανυπαρξία δομών και υπηρεσιών φροντίδας και

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιοπούλη 16341 • Τ: +30210.9949837 • Φ: +30210.5238967 • esaea@otenet.gr • www.esamea.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

υποστήριξης, ενώ αυξάνεται όταν τα άτομα διαβιών σε περιβάλλοντα που δεν είναι προσβάσιμα και φιλικά. Στο δελτίο του Παρατηρητηρίου παρουσιάζεται μια πρώτη γενική προσέγγιση των πρόσθετων δαπανών διαβίωσης, ωστόσο το ζήτημα του πρόσθετου κόστους, χρήζει ενδελεχούς και αναλυτικής διερεύνησης, ανά κατηγορία αναπηρίας/χρόνιας πάθησης, ενώ η αντιμετώπισή του επιτάσσει μια ολιστική προσέγγιση στο σύνολο των παροχών και υπηρεσιών η οποία θα λαμβάνει υπόψη και τις ανάγκες των ατόμων.

Βασικός πυλώνας της ζητούμενης πολιτικής πρέπει να είναι η θεσμοθέτηση παροχών σε είδος, με τη δημιουργία δομών και υπηρεσιών που να διαθέτουν ευελιξία και να ανταποκρίνονται στις ατομικές ανάγκες, ώστε να μπορεί ο κάθε πολίτης με αναπηρία να διάγει τον βίο του με αξιοπρέπεια.

Για την Ε.Σ.Α.μεΑ., είναι ανάγκη να θεθεί σε προτεραιότητα η υλοποίηση ενεργειών που περιλαμβάνονται στον στόχο 11 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, με ανάπτυξη ευρέος φάσματος υπηρεσιών παροχής φροντίδας στην κοινότητα και έμφαση στην άμεση υλοποίηση του θεσμού του Προσωπικού βοηθού. Επιπροσθέτως, η Ε.Σ.Α.μεΑ. διεκδικεί:

- τη διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου για τη δημιουργία και λειτουργία Κέντρων Ανεξάρτητης Διαβίωσης,
- την εκπόνηση και εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος για την εκπαίδευση εκπαιδευτών κινητικότητας, προσανατολισμού και δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης για άτομα με οπτική αναπηρία,
- την επιδότηση παρεμβάσεων τόσο για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των κατοικιών ατόμων με αναπηρία (Πρόγραμμα «Διαβίω κατ' οίκον») στο πλαίσιο εφαρμογής του ΕΣΠΑ 2021-2027 όσο και για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των γειτονιών,
- καθώς και τη διεύρυνση των ωφελούμενων του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτούς και τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες ή/και χρόνιες παθήσεις.

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται εδώ για πρώτη φορά, προέρχονται από την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών έτους 2019, η οποία διενεργείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Συγκεκριμένα αναλύονται τα αποτελέσματα ειδικού τμήματος του ερωτηματολογίου των νοικοκυριών, το οποίο απευθύνεται σε νοικοκυριά που -κατά δήλωση τους- έχουν μέλη που χρήζουν συστηματικής φροντίδας ή υποστήριξης. Τα ειδικά αυτά ερωτήματα διαμορφώθηκαν μέσω της συνεργασίας του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ. με την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Περισσότερες πληροφορίες: paratitirioanapirias.gr, esamea.gr και espa.gr

Η [Πράξη «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας»](#) συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) στους Άξονες Προτεραιότητας: 1 «Συστημικές Παρεμβάσεις των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας», 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας» και 5 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου» του [Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020»](#)

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη 16341 • Τ: +30210.9949837 • Φ: +30210.5238967 • esaea@otenet.gr • www.esamea.gr